

40. Там само, арк. 300 - 451.
41. Там само, арк. 105, 110.
42. Там само, арк. 105, 116-116 зв.
43. Там само, арк. 6, 201.
44. Там само, арк. 18 зв., 250.
45. Там само, арк. 119.
46. Там само, арк. 212.
47. Вторая Конференция Мира 1907. Министерство Иностраных Дел.- С.-Пб: Типография В.Ф.Киршбаума, – 1908. – С.123.
48. Авербах Е.И. Законодательные акты, вызванные войною 1914-1915 гг. Том 1 / Авербах Евсей. – Петроград, Труд, 1916. – С.339.
49. ДАПО, ф.990, оп.1, спр.3, арк.248.
50. Там само, арк. 119.
51. Там само, арк. 114-115.

Виктор Саранча

Военнопленные Первой мировой войны в Кременчугском гарнизоне

В статье исследовано правовое положение и условия пребывания военнопленных Первой мировой войны на территории Кременчугского гарнизона во второй половине 1916 года. На основе архивных данных определен количественный состав пленных, его распределение по национальной, социальной и конфессиональной принадлежности. Исследована динамика численности, бытовые условия и использования труда военнопленных.

Ключевые слова: Первая мировая война, военнопленные, Кременчугский гарнизон, военный магазин.

Viktor Sarancha

War prisoners of the World War I in the Kremenchug garrison

In article the legal status and conditions of stay of prisoners of war of the First World War in territory of the Kremenchug garrison in second half of 1916 is investigated. On the basis of contemporary records the quantitative structure captured, its distribution on a national, social and confessional accessory is defined. Dynamics of number, conditions of life and uses of work of prisoners of war is investigated.

Key words: the First World War; prisoners of war; the Kremenchug garrison, military shop.

Василь Марочко (м. Київ)

З ІСТОРІЇ ВОДОПРОВОДУ МІСТА КРЕМЕНЧУКА

Рец. на кн.: Єрмак О.П. Історія водопровідно-каналізаційного господарства міста Кременчука. – Кременчук: ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2010. –340 с., 84 іл.

Рецензована монографія є екскурсом в історичне минуле «Кремечукводоканалу» – одного з найстаріших і найважливіших життєзабезпечуючих підприємств, що здійснює централізоване водопостачання та водовідведення міста на Дніпрі.

Сторічний ювілей, який КП «Кремечукводоканал» відзначив у 2010 році, – це важлива віха в житті підприємства, яке має не тільки цікаву історію, але й не менш яскраве сьогодення. Створений ще на початку минулого сторіччя, у 1910 році, водоканал став першим комунальним підприємством міста. Літопис цього підприємства – це історія Кременчука, його відомих і не дуже відомих людей; це розповідь про різні часи: революції, війни, розбудову та стрімкий прогрес. Це історія нашої національної ріки Дніпра, що стала джерелом водопостачання як для Кременчука, так і для інших прибережних українських міст. Багато

бачили води сивого Дніпра за останні сто років... Увібравши в себе і радість, і лихо, течуть води до моря. Вмілі руки працівників Кременчуцького водоканалу беруть цю воду й перетворюють її на чисту та життєдайну рідину – питну воду для сотень тисяч людей. І такою ж чистою повертають її в річкове русло.

Метою видання стало описати всі етапи розвитку підприємства, яке нині називається КП «Кремечукводоканал». За допомогою книги можна дізнатися про той період, коли в наддніпрянському Кременчуці лютували епідемії хвороб, коли місто спустошували пожежі. Тут – сторінки Громадянської війни та героїчний подвиг співвітчизників у роки Великої Вітчизняної війни. Система водозабезпечення то руйнувалася майже вщент, то відновлювалася невтомними працелюбними руками. Незалежно від того, хто

був при владі, вода перетікала, як сам час, – що хвилини. Вона жила, плекала і виростила велике промислове місто. Водоканал має наймасштабніші мережі в Полтавській області. Якщо до війни довжина водопровідних мереж у Кременчуці становила 45 км, – то сьогодні водоканал обслуговує більше ніж 441 км водопровідних та понад 242 км каналізаційних мереж. Незважаючи на те, що Кременчук змушений використовувати воду з Дніпра, якість якої з кожним роком погіршується, завдяки впровадженню передових сучасних технологій, вдається подавати в оселі мешканців міста питну воду, котра відповідає всім державним стандартам. Сучасні вражаючі обсяги робіт, екологічні проблеми, технологічні зміни описані на сторінках книги.

Аби дійти такого розвитку, якого досяг Кременчуцький водоканал, треба було докласти гострого розуму й наполегливості, що завдячується кільком поколінням керівників підприємства, його працівникам, керівникам міста та галузі, проєктантам і партнерам. Коли влітку 1910 року перший водопровід було прокладено від Піщаної гори до тодішньої Ярмаркової площі, на підприємстві працювало два десятки співробітників. Нині ж на підприємстві трудяться близько тисячі робітників, службовців, інженерно-технічних працівників. На Кременчуцькому водоканалі у будь-які часи цінували насамперед людину. І зараз підтримується шана одне до одного в колективі, до ветеранів пра-

ці, до їх досвіду. Заохочується активний, здоровий спосіб життя. А до споживачів, якими є практично всі мешканці міста, виявляється уважне ставлення з розумінням проблем та питань, що виникають.

Творці рецензованої монографії довго і копітливо збирали свідчення, які стосуються діяльності підприємства. Пошуки інформації вийшли далеко за межі Кременчука. Подекуди вони проходили марно, а інколи завершувалися приємними несподіванками. Так, у книгосховищах Петербурга і Москви вдалося виявити розроблений у 1892 році інженером А.К. Єншом проєкт Кременчуцького міського водопроводу та каналізації центральної частини міста, «Доповідь Кременчуцької міської управи про спорудження водопроводу», опубліковану в 1913 році окремою брошурою.

Книга побачила світ, завдяки екс-меру Кременчука М.В. Глухову, генеральному директорові КП «Кременчукводоканал» В.В. Медведовському, ветеранам підприємства, співробітникам Кременчуцького краєзнавчого музею, які надали архівні документи, спогади та фотоматеріали.

Як підсумок зазначимо, що монографія О. Єрмака має науковий характер, відзначається актуальністю і практичністю для спеціалістів водопровідно-каналізаційного господарства, краєзнавців, усіх тих, хто цікавиться історією виникнення й розвитку систем водопостачання та водовідведення в Україні й на Полтавщині.

Як підсумок зазначимо, що монографія О. Єрмака має науковий характер, відзначається актуальністю і практичністю для спеціалістів водопровідно-каналізаційного господарства, краєзнавців, усіх тих, хто цікавиться історією виникнення й розвитку систем водопостачання та водовідведення в Україні й на Полтавщині.

Володимир Маслак (м. Кременчук)

МИНУЛЕ КРЕМЕНЧУКА ОЧИМА КРАЄЗНАВЦІВ

11 травня 2011 р. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського гостинно приймав учасників III регіональної науково-практичної конференції, присвяченої 440-й річниці заснування наддніпрянського міста. Вже втретє за останні п'ять років найбільший навчальний заклад Полтавщини збирає науковців і краєзнавців регіону на подібному заході, метою якого є репрезентація новітніх досліджень регіональної історії та обмін досвідом в сфері наукових студій. Незважаючи на те, що краєзнавчі традиції Кременчуччини мають глибоке коріння,

перша регіональна науково-практична конференція на базі Кременчуцького державного політехнічного університету* (КДПУ) відбулася не так давно, у 2006 році, і була присвячена 435-й річниці заснування міста. Ініціатором та основним організатором проведення такого важливого для міста заходу виступила кафедра українознавства КДПУ в особі її завідувача, кандидата історичних наук В.І.Маслака та відомого краєзнавця, доцента кафедри, кандидата мистецтвознав-

* Назва Кременчуцького національного університету (КрНУ) імені Михайла Остроградського у 2000 – 2009 роках.